

*SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY ORZEŁ BIAŁY*

Za rok zakończony 31 grudnia 2016

*sporządzone wg
Międzynarodowych
Standardów
Sprawozdawczości
Finansowej
Zatwierdzonych
do stosowania w UE*

4 kwietnia 2017 roku

Skonsolidowany Rachunek zysków i strat	4
Skonsolidowane Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Skonsolidowane Sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Skonsolidowane Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	12
5.1. Profesjonalny osąd	12
5.2. Niepewność szacunków	12
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
6.1. Oświadczenie o zgodności	14
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	14
8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
9. Zmiana szacunków	16
10. Istotne zasady rachunkowości	17
10.1. Zasady konsolidacji	17
10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach	17
10.3. Połączenia jednostek	18
10.4. Wycena do wartości godziwej	19
10.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	19
10.6. Rzeczowe aktywa trwałe	20
10.7. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	21
10.8. Nieruchomości inwestycyjne	22
10.9. Wartości niematerialne	22
10.10. Leasing	24
10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	24
10.12. Koszty finansowania zewnętrznego	25
10.13. Aktywa finansowe	25
10.14. Utrata wartości aktywów finansowych	26
10.15. Wbudowane instrumenty pochodne	27
10.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	28
10.17. Zapasy	28
10.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	29
10.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	29
10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	29
10.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	29
10.22. Rezerwy	30
10.23. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	30

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach PLN)

10.24. Przychody	31
10.25. Koszty	31
10.26. Podatki	32
10.27. Zysk netto na akcję	33
11. Segmenty operacyjne	34
12. Przychody i koszty	34
12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług	34
12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna).....	34
12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	35
12.4. Koszty według rodzajów	35
12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów	35
12.6. Pozostałe przychody	35
12.7. Pozostałe koszty	36
12.8. Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz wartości firmy	36
12.9. Przychody finansowe	36
12.10. Koszty finansowe	36
13. Podatek dochodowy	37
13.1. Obciążenie podatkowe.....	37
13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	37
13.3. Odroczony podatek dochodowy	38
14. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	39
15. Zysk przypadający na jedną akcję	40
16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	40
17. Rzeczowe aktywa trwałe.....	41
18. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	42
19. Nieruchomości inwestycyjne	42
19.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych.....	43
20. Wartości niematerialne	44
21. Pozostałe aktywa.....	45
22. Świadczenia pracownicze	45
22.1. Świadczenia emerytalne	45
23. Zapasy.....	46
24. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe	47
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	48
26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe.....	49
26.1. Kapitał podstawowy.....	49
26.2. Pozostałe kapitały rezerwowe	50
26.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy.....	50
27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	51
28. Rezerwy.....	55
28.1. Stan rezerw	55
28.2. Zmiany stanu rezerw	55
29. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	57
29.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	57
29.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	57

29.3. Rozliczenia międzyokresowe	58
30. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	58
31. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia	59
31.1. Zobowiązania warunkowe.....	59
31.2. Zabezpieczenia	59
31.3. Sprawy sądowe	60
31.4. Rozliczenia podatkowe	61
32. Informacje o podmiotach powiązanych.....	61
32.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządów oraz członkom Rady Nadzorczych Grupy	61
33. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	61
34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	62
34.1. Ryzyko stopy procentowej	62
34.2. Ryzyko walutowe	63
34.3. Ryzyko cen towarów	64
34.4. Analiza wrażliwości	64
34.5. Ryzyko kredytowe.....	66
34.6. Ryzyko związane z płynnością	66
35. Instrumenty finansowe	67
35.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych	67
35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	68
35.3. Ryzyko stopy procentowej	70
35.4. Zabezpieczenia	71
36. Zarządzanie kapitałem.....	72
37. Struktura zatrudnienia	72
38. Wartości firmy – utrata firmy	72
39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	73

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	12.1-12.3	537 342	508 536
Koszt własny sprzedaży	12.4-12.5	(492 603)	(475 450)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		44 739	33 086
Koszty sprzedaży	12.4	(2 422)	(2 362)
Koszty ogólnego zarządu	12.4	(20 583)	(22 515)
Zysk/(strata) netto ze sprzedaży		21 734	8 209
Pozostałe przychody	12.6	17 028	26 989
Pozostałe koszty	12.7	(20 032)	(18 685)
Aktualizacja wartości firmy	12.8	(8 157)	
Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych	12.8	(872)	-
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej		-	(80)
Przychody finansowe	12.9	387	1 827
Koszty finansowe	12.10	(3 537)	(2 659)
Zysk/(strata) brutto		6 551	15 601
Podatek dochodowy	13.1-13.3	(10 866)	(2 560)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		(4 315)	13 041
Działalność zaniechana			
Zysk/(strata) za rok obrotowy z działalności zaniechanej		-	-
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		(4 315)	13 041
Przypadający/a na:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		(4 315)	13 168
Udziały nie dające kontroli		-	(126)
Zysk/(strata) na jedną akcję:	15		
– podstawowy z zysku za rok obrotowy		(0,26)	0,78
– podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		(0,26)	0,78
– rozwodniony z zysku za rok obrotowy		(0,26)	0,78
– rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej za rok obrotowy		(0,26)	0,78

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Zysk/(strata) netto za okres		(4 315)	13 041
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i> <i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		(4912)	(6 752)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	13.3	971	1 279
Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(3 941)	(5 473)
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty)</i> <i>w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Przeszacowanie gruntów i budynków		(6)	(64)
Zyski/straty aktuarialne		11	(146)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	13.3	(1)	40
Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/ (straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		4	(170)
Inne całkowite dochody netto		(3 937)	(5 643)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		(8 252)	7 398
Przypadający na			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		(8 252)	7 524
Udziały niekontrolujące		-	(126)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2016 roku

	Nota	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe		148 494	167 771
Rzeczowe aktywa trwałe	17,18	139 391	141 321
Nieruchomości inwestycyjne	19	3 532	3 536
Wartości niematerialne	20	1 398	9 737
Długoterminowe aktywa finansowe	21	-	872
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	4 143	12 191
Należności		30	114
Aktywa obrotowe		232 413	178 419
Zapasy	23	156 923	83 354
Krótkoterminowe należności i pozostałe aktywa niefinansowe	24	59 723	78 061
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25	15 767	17 004
Inne aktywa finansowe	21	-	-
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		47	47
SUMA AKTYWÓW		380 954	346 237
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		238 671	246 923
Kapitał podstawowy	26	7 160	7 160
Pozostałe kapitały rezerwowe	26	239 795	222 181
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	26	(8 284)	17 582
Udziały nie dające kontroli		68	68
Kapitał własny ogółem		238 739	246 991
Zobowiązania długoterminowe		39 592	47 658
Rezerwy	28	12 895	12 704
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13.3	-	150
Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	8 261	17 072
Długoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	29	18 436	17 732
Zobowiązania krótkoterminowe		102 623	51 588
Rezerwy	28	3 422	3 821
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	27	41 053	9 348
Krótkoterminowe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	29	56 973	37 990
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	29	1 175	429
Zobowiązania razem		142 215	99 246
SUMA PASYWÓW		380 954	346 237

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Nota	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		6 551	15 601
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja		(21 710)	18 274
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		9 223	8 877
Koszty i przychody z tytułu odsetek		(83)	(11)
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej		1 746	1 834
Zmiana stanu rezerw		8 726	(10 532)
Zmiana stanu zapasów		(208)	1 183
Zmiana stanu należności i pozostałych aktywów niefinansowych		(73 569)	23 043
Zmiana stanu zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych	30	18 338	202
Zapłacony podatek dochodowy		15 376	(5 509)
Inne korekty		(774)	(749)
		(485)	(64)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(15 159)	33 875
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych		460	1 221
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		12	124
Wpływy z tytułu odsetek		117	196
Spłaty udzielonych pożyczek		-	-
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(7 094)	(7 923)
Wydatki netto na nabycie aktywów finansowych		-	(2 268)
Inne		8	(11)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(6 497)	(8 661)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji akcji własnych			
Wydatki z tytułu dywidendy			
Wpływy z kredytów i pożyczek		72 610	38 847
Spłata kredytów i pożyczek		(49 716)	(65 949)
Zapłacone odsetki		(1 767)	(1 334)
Inne	31	(708)	(842)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		20 419	(29 278)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(1 237)	(4 064)
Środki pieniężne na początek okresu		17 004	21 068
Środki pieniężne na koniec okresu		15 767	17 004

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
(w tysiącach PLN)

SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

Nota	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				Udziały nie dające kontroli	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Razem		
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	7 160	222 181	17 582	246 923	68	246 991
Zysk/(strata) netto za okres	-		(4 315)	(4 315)	-	(4 315)
Inne całkowite dochody netto za okres	-	(3 937)		(3 937)	-	(3 937)
Całkowity dochód za okres	-	(3 937)	(4 315)	(8 252)	-	(8 252)
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy 27.2	-	21 551	(21 551)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	7 160	239 795	(8 284)	238 671	68	238 739
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	7 160	227 503	4 736	239 399	586	239 985
Zysk/(strata) netto za okres	-		13 167	13 167	(126)	13 041
Inne całkowite dochody netto za okres	-	(5 643)		(5 643)		(5 643)
Całkowity dochód za okres	-	(5 643)	13 167	7 524	(126)	7 398
Podział wyniku za poprzedni rok obrotowy 27.2	-	321	(321)	-	-	-
Utrata kontroli nad jednostką	-	-	-	-	(392)	(392)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	7 160	222 181	17 582	246 923	68	246 991

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego załączone na stronach od 9 do 73 stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały („Grupa”) składa się z Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Orzeł Biały obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

Orzeł Biały S.A. („jednostka dominująca”) jest spółką akcyjną z siedzibą w Piekarach Śląskich, której akcje znajdują się w publicznym obrocie.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000099792 Spółce nadano numer statystyczny REGON 270647152.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest odzysk surowców z materiałów segregowanych PKD 38.32.Z

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Orzeł Biały S.A. oraz następujące spółki:

Spółki zależne objęte konsolidacją metodą pełną:

<i>Jednostka</i>	<i>Siedziba</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności</i>	<i>Podmiot dominujący</i>	<i>Procentowy udział Spółki w kapitale</i>	
				<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2015</i>
Pumech Sp. z o.o.	Bytom	Produkcja konstrukcji stalowych Usługi serwisowe i remontowe	ORZEŁ BIAŁY S.A.	98%	98%
Centralna Pompownia „Bolko” Sp. z o.o.	Bytom	Działalność usługowa wspomagająca pozostałe górnictwo i wydobywanie	Pumech Sp.z o.o.	100%	100%
Ekobat Orzeł Biały Sp. z o.o.	Bytom	Recykling tworzyw sztucznych	ORZEŁ BIAŁY S.A.	-	100%
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	wyceniana metodą praw własności	wyceniana metodą praw własności
Orzeł Surowce Sp. z o.o.	Bytom	Skup i sprzedaż złomu zużytych akumulatorów	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Centrum Recyklingu Akumulatorów Sp. z o.o.	Warszawa	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
Speedmar Sp. z o.o.	Poznań	Transport drogowy towarów	Orzeł Surowce Sp. z o.o.	100%	100%
IP Lead Sp. z o.o.	Wrocław	Zarządzanie spółką	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	100%
Helidor Sp. z o.o.	Wrocław	Promocja i zarządzanie markami oraz znakami towarowymi Grupy	ORZEŁ BIAŁY S.A.	100%	-
Eko-Kompozyty Sp. z o.o.	Bytom	Wdrażanie innowacyjnych technologii recyklingowych	ORZEŁ BIAŁY S.A.	-	100%

Jednostki stowarzyszone wyceniane metodą praw własności:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
PPT EkoPark Sp. z o.o.	Piekary Śląskie	Restrukturyzacja lokalnego przemysłu Pozyskiwanie inwestorów	37,5%	37,5%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę dominującą w podmiotach zależnych i stowarzyszonych jest równy udziałowi w kapitałach tych jednostek.

W okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej:

W dniu 30.06.2016 r. Sąd Rejonowy Katowice – Wschód w Katowicach wydał postanowienie, którym wpisał informację o połączeniu do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców oraz zmienił ilość udziałów jedynego wspólnika – „Orzeł Biały” S.A. - z 100 udziałów o łącznej wartości 50 tys. zł na 2.950 udziałów o łącznej wartości 1.295 tys. zł, podwyższył kapitał zakładowy spółki z kwoty 50 tys. zł na 1.295 tys. zł. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh z tym samym dniem Ekobat „Orzeł Biały” sp. z o.o. wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki Eko-Kompozyty sp. z o.o.

W dniu 3.08.2016 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Pumech sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu. Uchwałą numer 1/2016 Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników postanowiło doprecyzować zapis § 8 ust. 10 lit. e) Umowy Spółki, w zakresie warunków przymusowego umorzenia udziałów.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło także uchwałę numer 2/2016 w przedmiocie ustalenia warunków nabycia przez Spółkę udziałów celem ich umorzenia oraz przeprowadzenia automatycznego umorzenia udziałów. Zgromadzenie określiło maksymalną liczbę udziałów, które mają zostać nabyte w celu ich umorzenia na wartość 353 (trzysta pięćdziesiąt trzy) udziały oraz cenę nabycia za 1 (jeden) udział w kwocie 100,00 zł. Wykonanie czynności niezbędnych do nabycia udziałów w celu ich umorzenia powierzono Zarządowi Spółki. Do dnia 31.12.2016r. Zarząd nabył wszystkie udziały będące w posiadaniu wspólników mniejszościowych.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 3 Umowy Spółki, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników zobowiązano Zarząd Spółki do przeprowadzenia procedury automatycznego umorzenia udziałów. W dniu 28.11.2016r. Zarząd podjął uchwałę, na mocy której dokonał automatycznego umorzenia 11 udziałów.

W dniu 26.09.2016r. Rada Nadzorcza „Orzeł Biały” S.A. na wniosek Zarządu Spółki podjęła uchwałę, w której wyraziła akceptację kierunku działań Spółki, w zakresie planowanych zmian w strukturze Grupy Kapitałowej Orzeł Biały poprzez inkorporację do Spółki istotnych dla jej działalności obszarów (z wyłączeniem obszarów z zakresu struktury zakupowej), wykonywanych przez jej spółki zależne w ramach struktury Grupy Kapitałowej Spółki.

Tą samą uchwałą Rada Nadzorcza „Orzeł Biały” S.A. wyraziła akceptację planowanych działań Zarządu w zakresie inkorporacji do Spółki jej spółki zależnej Ekobat „Orzeł Biały” sp. o.o.

W dniu 4.10.2016r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Orzeł Surowce sp. z o.o. z siedzibą w Bytomiu. Uchwałą numer 1 postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki bez zmiany umowy spółki z kwoty 9.100 tys. zł do kwoty 9.300 tys. zł poprzez ustanowienie 400 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,- zł każdy, tj. o łącznej wartości nominalnej 200 tys. zł. Wszystkie nowoutworzone udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 4.000 tys. zł. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną obejmowanych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 3.800 tys. zł została przekazana na kapitał zapasowy zgodnie z art. 154 § 3 w zw. z art. 261 Kodeksu spółek handlowych. W wyniku podwyższenia „Orzeł Biały” S.A. objął 400 udziałów i posiada obecnie łącznie 18.600 udziałów w kapitale zakładowym Spółki. W dniu 26.11.2016r. sąd rejestrowy dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego.

W dniu 24.10.2016r. nastąpiło podpisanie planu połączenia spółek „Orzeł Biały” S.A. oraz Ekobat „Orzeł Biały” sp. z o.o. W dniu 30.12.2016r. w związku z przeprowadzoną procedurą na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Orzeł Biały S.A. ze spółką Ekobat „Orzeł Biały” sp. z o.o.

W związku z powyższym zgodnie z art. 493 § 1 ksh spółka Ekobat „Orzeł Biały” Sp. z o.o. została rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji i wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego

W dniu 12.12.2016r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Speedmar sp. z o.o. z siedzibą w Piekarach Śląskich. Uchwałą numer 1 postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy Spółki bez zmiany umowy spółki z kwoty 50 tys. zł do kwoty 137 tys. zł poprzez ustanowienie 174 nowych udziałów o wartości nominalnej 500,- zł każdy, tj. o łącznej wartości nominalnej 87 tys. zł. Wszystkie nowoutworzone udziały zostały pokryte wkładem pieniężnym w łącznej wysokości 1.737 tys. zł. Wartość wkładu pieniężnego przewyższająca wartość nominalną obejmowanych udziałów, tj. kwota nadwyżki w wysokości 1.650 tys. zł została przekazana na kapitał zapasowy zgodnie z art. 154 § 3 w zw. z art. 261 Kodeksu spółek handlowych. W wyniku podwyższenia Orzeł Surowce sp. z o.o. objął 174 udziałów i posiada obecnie łącznie 274 udziałów w kapitale zakładowym Spółki.

Po okresie sprawozdawczym w dniu 31.01.2017r. nastąpiło podpisanie planu połączenia spółek „Orzeł Biały” S.A. oraz Helidor sp. z o.o. **W dniu 31.03.2017r.** w związku z przeprowadzoną procedurą na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej pracował w składzie:

Michael Rohde Pedersen – Prezes Zarządu

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 4 kwietnia 2017 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

5.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

Waluta funkcjonalna

MSSF nakłada na jednostki obowiązek oceny waluty funkcjonalnej. MSR 21 określa, iż waluta funkcjonalna to waluta podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działa jednostka. W związku z tym Zarząd jednostki dominującej dokonał oceny waluty funkcjonalnej. Przy ustalaniu waluty funkcjonalnej Zarząd jednostki dominującej przeanalizował walutę, która wywiera główny wpływ na ceny sprzedaży towarów i usług oraz na koszty operacyjne (robocizny i materiałów oraz na pozostałe koszty związane z dostarczaniem towarów lub świadczeniem usług) Spółki.

Ponad 58% przychodów Spółki dotyczy sprzedaży w EUR, 40% w PLN natomiast 2% w USD. Spółka posiada znaczące salda należności handlowych w walucie. Jednocześnie koszty operacyjne (w tym koszty zużycia materiałów, wynagrodzeń, usług obcych, podatków) ponoszone są w polskich złotych. Również zaciągnięte przez Spółkę kredyty i pożyczki wyrażone są w polskich złotych.

W ocenie Zarządu walutą funkcjonalną Spółki jest polski złoty.

Walutą funkcjonalną pozostałych spółek zależnych objętych konsolidacją jest złoty polski.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów

Grupa na podstawie MSR 36.9 nie przeprowadziła testów na utratę wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych, gdyż nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, iż mogła wystąpić utrata wartości aktywów trwałych. Natomiast przeprowadzono testy dla należności i zapasów oraz dokonano odpisów aktualizujących należności i zapasy. Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy, który wykazał konieczność dokonywania odpisu aktualizującego (nota 38).

Odpisy aktualizujące wartość należności, zapasów i aktywów finansowych

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością.

Odpisu z tytułu utraty wartości zapasów dokonuje się jeśli w wyniku porównania wartości historycznych z wartościami aktualnymi na dzień bilansowy (cena sprzedaży możliwa do uzyskania) jednostka stwierdza, że posiadane zapasy utraciły swoją wartość. Zarząd dokonując szacunków wartości netto możliwej do uzyskania opiera się na najbardziej wiarygodnych dowodach, dostępnych w czasie ich sporządzenia, co do przewidywanej kwoty, możliwej do zrealizowania z tytułu sprzedaży zapasów.

Odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dokonuje na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych mające miejsce po początkowym ujęciu tego składnika aktywów.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane przez niezależnego aktuarium za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 24.2.

Wycena pozostałych rezerw tj. na koszty premii dla pracowników, koszty urlopów oraz pozostałe koszty opiera się na szacunkach Zarządu.

Rezerwa na rekultywację

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego ze względu na obowiązek prawny wynikający ze stosownych ustaw. Podstawą szacowania rezerwy są opracowania i analizy techniczno- ekonomiczne sporządzone przez Grupę. Na koniec każdego okresu Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, wyceny pochodnych instrumentów finansowych i wydzielenia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, gdy ich wartość godziwa jest niższa od wartości bilansowej. Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej.

Wartość bilansowa ujętych zabezpieczanych aktywów i zobowiązań jest korygowana o zmiany wartości godziwej, które można przypisać ryzyku, przed którym te aktywa i zobowiązania są zabezpieczane.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania nie różnią się od MSSF UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w PLN, które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej. Grupa stosuje metodę konsolidacji bezpośredniej i wybrała sposób rozliczania zysków lub strat z przeliczenia, który jest zgodny z tą metodą.

7. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze (opublikowano dnia 21 listopada 2013 roku) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012 (opublikowano dnia 12 grudnia 2013 roku) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności (opublikowano dnia 6 maja 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.,

- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji (opublikowano dnia 12 maja 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne (opublikowano dnia 30 czerwca 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później. Standard nie dotyczy działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014 (opublikowano dnia 25 września 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

- Zmiany do MSR 1 Ujawnienia (opublikowano dnia 18 grudnia 2014 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani na wyniki działalności Grupy.

8. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje MSSF 9 od 1 stycznia 2018 r.
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie. W ocenie Grupy wpływ zastosowania standardu nie będzie istotny.
Grupa zastosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.
- Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016 r. i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 r.
Grupa zastosuje Objasnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 r.
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami
Grupa zastosuje zmianę od dnia obowiązywania przepisów zgodnie z ustaleniami Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

- MSSF 16: „Leasing” MSSF 16 „Leasing” został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 r. i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. W ocenie Grupy zastosowanie niniejszego standardu będzie skutkowało rozpoznaniem aktywów i zobowiązań wynikających z zawartych umów najmu i dzierżawy. Wpływ zastosowania zmiany nie powinien być istotny.
Grupa zastosuje MSSF 16 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.
- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2017 r.
- Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. lub po tej dacie. Jednostki będą zobowiązane ujawnić uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2017 r.
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach Zmiana do MSSF 2 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.
- Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.
- Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016 Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.
Grupa zastosuje powyższe zmiany {od 1 stycznia 2017 r. (dotyczy zmian do MSSF 12)/ od 1 stycznia 2018 r. (dotyczy zmian do MSSF 1 oraz MSR 28).
- Zmiany do MSR 40: reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.
- KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie.
Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 r.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Prace zostaną ukończone w 2017r.

9. Zmiana szacunków

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych.

Grupa w grudniu 2016 roku dokonała weryfikacji przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. Przeprowadzona weryfikacja wykazała, iż wystąpiły przesłanki do zmiany dotychczasowych stawek amortyzacyjnych. Zmiany będą miały zastosowanie od 2017r.

10. Istotne zasady rachunkowości

10.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Orzeł Biały S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

10.2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą wspólnemu kontroli.

Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie, Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną z wartością bilansową. Ujęta utrata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

10.3. Połączenia jednostek

Połączenie jednostek gospodarczych pozostających pod wspólną kontrolą Problematykę przejęć i połączeń jednostek gospodarczych zasadniczo reguluje standard MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”. Jednakże standard ten wyłącza ze swojego zakresu transakcje pomiędzy jednostkami pozostającymi pod wspólną kontrolą. Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10-12. Dla rozliczenia połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą Spółka zdecydowała się stosować metodę opartą na wartościach historycznych. Metoda oparta na wartościach historycznych, w wariantie zastosowanym przez Spółkę, polega na sumowaniu wartości pozycji pochodzących ze sprawozdań z sytuacji finansowej, a także przychodów i kosztów oraz zysków i strat łączących się podmiotów od dnia połączenia.

10.4. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe takie jak nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 - Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Niezależni rzeczoznawcy w sytuacji planów związanych ze sprzedażą aktywów są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów takich jak nieruchomości.

10.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Pozycje zawarte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Grupa prowadzi działalność tj. w walucie funkcjonalnej. Sprawozdania

finansowe prezentowane są w złotych polskich (PLN), który stanowi walutę funkcjonalną i walutę prezentacji Grupy.

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się na dzień ich zawarcia odpowiednio po kursie:

- faktycznie zastosowanym w przypadku sprzedaży lub kupna walut,
- średnim ogłoszonym dla danej waluty przez NBP z dnia poprzedzającego ten dzień w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie faktycznego kursu,
- w przypadku pozostałych operacji po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień zawarcia transakcji, chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs. Kursem obowiązującym na dzień zawarcia transakcji jest średni kurs NBP ogłoszony w ostatnim dniu roboczym poprzedzającym zawarcie transakcji.

Na dzień bilansowy wycenione zostały wyrażone w walutach obcych:

- składniki aktywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień,
- składniki pasywów – po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Różnice kursowe, dotyczące pozostałych aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, powstałe na dzień wyceny oraz przy zapłacie należności i zobowiązań w walutach obcych, ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2015</i>
USD	4,1793	3,9011
EUR	4,4240	4,2615

10.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się środki trwałe:

- które są utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystywania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych
- którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres,
- w stosunku, do których istnieje prawdopodobieństwo, iż jednostka uzyska w przyszłości korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątkowym, oraz których wartość można określić w sposób wiarygodny.

Do rzeczowych aktywów trwałych zaliczane są m.in.: nieruchomości, tj. grunty własne, budynki, obiekty inżynierii wodnej i lądowej, maszyny, urządzenia, specjalistyczne części zamienne, środki transportu i inne ruchome środki trwałe, ulepszenia w obcych środkach trwałych, środki trwałe w budowie.

Na dzień początkowego ujęcia rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/koszcie wytworzenia.

Cenę nabycia/koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego zaciągniętego na sfinansowanie nabycia lub wytworzenie środka trwałego, uwzględnia się również wynik na sprzedaży wyrobów w ramach próbnej produkcji (MSR 16 pkt. 17.e).

Na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej Grupa zastosowała wycenę rzeczowych aktywów trwałych w wartości godziwej i stosuje tę wartość godziwą jako zakładany koszt ustalony na dzień przejścia, zgodnie z paragrafem 16 MSSF 1.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne i wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne środków trwałych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania w Spółce danego środka trwałego.

Przyjęto okresy użytkowania środków trwałych w następujących przedziałach:

Budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej: 2-55 lat,

Maszyny i urządzenia: 1-35 lat,

Środki transportu: 2-10 lat,

Inne – 2-18 lat.

Okres użytkowania ustalany jest indywidualnie dla poszczególnych składników środków trwałych.

Powyższe okresy użytkowania dotyczą nowych i używanych środków trwałych. Jeżeli do użytkowania jest wprowadzony używany środek trwały, wówczas stawki amortyzacji ustalane są indywidualnie, odpowiednio do przewidywanego okresu użytkowania danego środka trwałego. Indywidualny okres użytkowania stosowany jest również dla amortyzacji specjalistycznych maszyn i urządzeń. Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa.

W użytkowanych w Spółce środkach trwałych nie stwierdzono istotnych części składowych środków trwałych (komponentów), których okres użytkowania znacząco różni się od okresu użytkowania całego środka trwałego.

Za rzeczowe aktywa trwałe uznaje się specjalistyczne części zamienne o istotnej wartości początkowej i okresie użytkowania powyżej 1 roku. Pozostałe części zamienne wykazuje się, jako zapasy i ujmuje w rachunku zysków i strat w momencie ich wykorzystania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy środek trwały zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej. Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość końcowa podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie wynikające z przeprowadzonej weryfikacji zmiany ujmuje się jak zmianę szacunków.

Środek trwały usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się wpływu dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych ustala się, jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) i wartością bilansową tych środków trwałych i ujmuje w rachunku zysków i strat.

Odpisów z tytułu utraty wartości dokonuje się do poziomu wartości odzyskiwalnej, jeżeli wartość bilansowa danego środka trwałego (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego on należy) jest wyższa od jego oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Test na utratę wartości przeprowadza się i ujmuje ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

10.7. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 wykazywane są w odrębnej pozycji i wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości bilansowej w zależności, która z nich jest niższa.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

Jeżeli Grupa jest zobowiązana do realizacji planu sprzedaży, polegającego na sprzedaży inwestycji we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną lub części takiej inwestycji, inwestycję lub jej część przeznaczoną do sprzedaży klasyfikuje się jako przeznaczoną do sprzedaży po spełnieniu w/w kryteriów, a Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności do rozliczania części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Pozostała część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, niesklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, nadal jest rozliczana metodą praw własności. Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w chwili zbycia, jeżeli transakcja zbycia powoduje utratę znaczącego wpływu na jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

Po dokonaniu transakcji sprzedaży Grupa rozlicza zachowane udziały zgodnie z MSR 39, chyba że udziały te umożliwiają dalszą klasyfikację tego podmiotu jako jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia; w takim przypadku Grupa nadal stosuje metodę praw własności.

10.8. Nieruchomości inwestycyjne

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości (grunty, budynki), które Grupa traktuje jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje w posiadaniu ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez Spółkę

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje wg ceny nabycia.

Po początkowym ujęciu, nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczonej.

Nieruchomości inwestycyjne usuwane są z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski i straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części Rzeczowe aktywa trwałe aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty do celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

10.9. Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej. W szczególności do wartości niematerialnych zalicza się nabyte oprogramowanie komputerowe, nabyte prawa majątkowe, autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych.

Na dzień początkowego ujęcia wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o skumulowaną kwotę odpisów amortyzacyjnych i kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową przez okres przewidywanego użytkowania

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik wartości niematerialnych jest dostępny do użytkowania. Amortyzacji wartości niematerialnych zaprzestaje się na wcześniejszą z dat: gdy składnik wartości niematerialnych zostaje zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży (lub zawarty w grupie do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży) zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” lub zostaje usunięty z ewidencji bilansowej.

Dla posiadanych przez Grupę składników wartości niematerialnych przyjęto, iż wartość końcowa jest równa zero.

Metoda amortyzacji oraz stawka amortyzacyjna podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Wszelkie koszty finansowania zewnętrznego poniesione na dostosowywany składnik wartości niematerialnych ujmuje się w cenie nabycia.

Wartości niematerialne testuje się na utratę wartości zgodnie z zasadami określonymi w punkcie „Utrata wartości”.

Składnik wartości niematerialnych usuwa się z ewidencji bilansowej, gdy zostaje zbyty lub, gdy nie oczekuje się dalszych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania lub zbycia. Zyski lub straty na usunięciu składnika wartości niematerialnych ustala się jako różnicę pomiędzy przychodami netto ze zbycia (jeżeli występują) wartością bilansową tych wartości niematerialnych oraz ujmuje w rachunku zysków i strat.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/ kosztów wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

10.9.1 Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - przekazanej zapłaty,
 - kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad kwotę netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

10.10. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Jeżeli warunki wynikające z umowy leasingowej spełniają kryteria – każde z osobna lub łącznie – określone w MSR nr 17, umowę taką klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Wartość początkowa przedmiotu leasingu finansowego ustalana jest jako niższa z dwóch wartości:

- wartości rynkowej przedmiotu leasingu wynikającej na ogół z umowy,
- wartości bieżącej opłat leasingowych - z uwzględnieniem opłaty wstępnej i gwarantowanej opłaty końcowej,
- ustalonej za pomocą stopy procentowej leasingu lub krańcowej stopy procentowej, jednak w przypadku braku istotnych różnic wg wartości rynkowej wynikającej z umowy.

Wartość początkową przedmiotu leasingu zwiększają poniesione bezpośrednio koszty takie jak: koszty zawarcia umowy, montaż, fundamenty i inne koszty przystosowania tego przedmiotu do korzystania.

Przedmiot umowy leasingu wykazywany jest w księgach rachunkowych jako składnik aktywów trwałych podlegających amortyzacji, a drugostronnie jako zobowiązanie wobec leasingodawcy.

Zobowiązanie to jest powiększane o część odsetkową.

Opłaty leasingowe netto rozdzielane są na część kapitałową i część odsetkową. Jeśli podział ten jest dokonany przez leasingodawcę i wynika z załącznika do umowy, przyjmuje się dane z umowy.

Część odsetkowa stanowi koszt finansowy, część kapitałowa stanowiąca wartość przedmiotu leasingu, wpływa na zmniejszenie salda zobowiązania.

Jeśli umowa leasingu zapewnia przeniesienie własności przedmiotu leasingu, to przyjmuje się okres ekonomicznego użytkowania tego przedmiotu na zasadach ogólnych i dokonuje odpisów amortyzacyjnych jak dla własnych aktywów. Przy braku pewności, że Grupa uzyska tytuł własności na koniec okresu leasingu, przedmiot umowy leasingu amortyzuje się w okresie wynikającym z umowy leasingowej.

10.11. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega

odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

10.12. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, wartości niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego.

10.13. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez

wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2015 roku żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (na dzień 31 grudnia 2014 roku: 0).

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

10.14. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

10.14.1 Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

10.14.2 Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

10.14.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączyony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

10.15. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;

- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Grupa dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

10.16. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Grupa stosuje politykę zabezpieczenia przyszłych przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie polega na proporcjonalnym kompensowaniu między sobą wyników uzyskiwanych na skutek zmian wartości godziwej lub zmian przepływów środków pieniężnych wynikających z instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej.

W kontekście ogólnej strategii zarządzania ryzykiem Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń w odniesieniu do tych pozycji bilansu, które są narażone na ryzyko niekorzystnych zmian notowań na Londyńskiej Giełdzie Metali (London Metal Exchange –LME) oraz zmian kursów walut.

Głównym celem zawierania kontraktów zabezpieczających (transakcji opcyjnych, forward, futures) jest zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym wynikającym z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej.

Instrumenty pochodne wykazywane są w bilansie jako inne aktywa finansowe lub zobowiązania krótkoterminowe i wyceniane są w wartości godziwej.

Wycena kontraktów jest oparta o notowania cen ołowiu na LME i kursie USD ogłaszanych przez NBP.

Zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, które spełnia w ciągu okresu obrotowego warunki rachunkowości zabezpieczeń jest rozliczane w następujący sposób:

- Część zysku lub straty uzyskanej w wyniku aktualizacji wyceny instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej, którą uznano za skuteczne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”
- Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne wycenia się w wartości godziwej, jaka mogłaby zostać uzyskana gdyby transakcja na dzień bilansowy została całkowicie rozliczona z tym, że wartość transakcji prezentowana jest w bilansie per saldo. Część efektywna zabezpieczenia odnoszona jest na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego powstałe w wyniku jego rozliczenia odnoszone są jako przychody w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały.

10.17. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

- Materiały - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”,

- Produkty gotowe i produkty w toku - koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego,
- Towary - w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

10.18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności i zobowiązania początkowo ujmowane są w wartości godziwej. Wartość księgowa tych należności odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Odpisu z tytułu utraty wartości należności dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że jednostka nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot z uwzględnieniem stopnia ryzyka, jakie wiąże się z daną należnością. Odpis na należności z tytułu dostaw i usług tworzy się w ciężar pozostałych kosztów w rachunku zysków i strat. Odpis na udzielone pożyczki tworzy się w ciężar kosztów finansowych.

Wszelkie przekazane zaliczki, jak: na poczet przyszłych dostaw towarów i usług, na środki trwałe w budowie, na objęcie udziałów i akcji, nabycie wartości niematerialnych i inne ujmuje się w pozostałych należnościach.

Zasady wyceny innych należności stanowiących aktywa finansowe zostały przedstawione w punkcie „Aktywa finansowe”.

Należności nie stanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Z punktu widzenia terminu wymagalności należności kwalifikowane są jako długoterminowe lub krótkoterminowe. Należności o terminie wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego kwalifikuje się do aktywów długoterminowych.

10.19. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, natomiast depozyty bankowe wraz z naliczonymi odsetkami.

10.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

10.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek Grupy, którego wypełnienie według oczekiwań, spowoduje wpływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Do zobowiązań Grupa zalicza:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług,
- zobowiązania z tytułu ceł, podatków, ubezpieczeń i innych tytułów publicznoprawnych,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń,
- pozostałe zobowiązania.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmuje się w bilansie w wartości nominalnej. Wartość księgową tych zobowiązań odpowiada w przybliżeniu wartości określającej wysokość zamortyzowanego kosztu, przy wykorzystaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązań krótkoterminowych nie dyskontuje się.

Zobowiązania wobec Banku z tytułu factoringu prezentowane są w bilansie jako zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek i wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty. Odsetki i prowizje naliczane i pobierane są w momencie przekazania faktury do factoringu i obciążają bieżący wynik Grupy.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z terminem płatności powyżej 12 miesięcy prezentowane są w części długoterminowej.

10.22. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

10.23. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w zysku lub stracie.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

10.24. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

10.24.1 Sprzedaż produktów, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

10.24.2 Świadczenie usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się wtedy, gdy kwotę przychodów można wycenić w sposób wiarygodny, istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób, koszty poniesione w związku z transakcją oraz koszty zakończenia transakcji mogą być wycenione w wiarygodny sposób.

10.24.3 Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

10.24.4 Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

10.24.5 Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

10.24.6 Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu pokrywać. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

10.25. Koszty

Koszty sprzedanych produktów i usług ujmowane są współmiernie do przychodów ze sprzedaży i obejmują wartość sprzedanych produktów (usług) i innych składników wycenionych po koszcie wytworzenia lub w cenie nabycia.

Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

Koszty bezpośrednio obejmują wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem

produktu postaci i miejsca, w jakich znajduje się w dniu wyceny. Do uzasadnionej, odpowiedniej do okresu wytwarzania produktu, części kosztów pośrednich zalicza się zmienne pośrednie koszty produkcji oraz tę część stałych, pośrednich kosztów produkcji, które odpowiadają poziomowi tych kosztów przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Za normalny poziom wykorzystania zdolności produkcyjnych uważa się przeciętną, zgodną z oczekiwaniami w typowych warunkach, wielkość produkcji za daną liczbę okresów lub sezonów, przy uwzględnieniu planowanych remontów.

Do kosztów wytworzenia produktu nie zalicza się kosztów:

- będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- ogólnego zarządu,
- kosztów sprzedaży produktów.

10.26. Podatki

10.26.1 Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

10.26.2 Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość wyegzekwowania tytułu prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

10.26.3 Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

10.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11. Segmenty operacyjne

Grupa działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję oraz sprzedaż ołowiu i stopów ołowiu. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych.

Z uwagi na te uwarunkowania Grupa nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności.

12. Przychody i koszty

12.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
- sprzedaż produktów	539 735	479 168
- sprzedaż usług	12 048	11 491
- rozliczenie transakcji zabezpieczających	(17 116)	11 743
	<u>534 667</u>	<u>502 402</u>

12.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów (struktura terytorialna)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
a) kraj	371 976	303 870
- sprzedaż produktów	363 217	295 662
- sprzedaż usług	8 759	8 208
b) eksport	179 807	186 789
- sprzedaż produktów	176 518	183 506
- sprzedaż usług	3 289	3 283
c) rozliczenie transakcji zabezpieczających	(17 116)	11 743
	<u>534 667</u>	<u>502 402</u>

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10 % przychodów ze sprzedaży Grupy:

- Johnson Controls Recycling GmbH - udział w sprzedaży 28,7%
- EXIDE Technologies S.A- udział w sprzedaży 22,8%
- ENERSYS Holding Europe GmbH- udział w sprzedaży 25,0%
- AUTOPART S.A.- udział w sprzedaży 11,7%

Najwięksi Odbiorcy przekraczający 10% przychodów ze sprzedaży Grupy nie są powiązani z jednostką dominującą oraz z żadną ze spółek Grupy Kapitałowej Orzeł Biały S.A.

12.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
- sprzedaż towarów	2 278	5 915
- sprzedaż materiałów	397	219
	<u>2 675</u>	<u>6 134</u>

12.4. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Amortyzacja	9 223	8 877
Zużycie materiałów i energii	4 625 05	4 371 94
Usługi obce	22 711	22 082
Podatki i opłaty	3 310	3 224
Koszty świadczeń pracowniczych	38 581	36 174
Pozostałe koszty rodzajowe	1 795	1 595
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	538 125	509 145
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	491 282	469 600
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	2 422	2 362
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	20 583	22 515
Zmiana stanu produktów	23 838	14 668
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	-	-
	<u>538 125</u>	<u>509 145</u>

12.5. Koszty sprzedanych towarów i materiałów

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Wartość sprzedanych towarów	904	5 648
Wartość sprzedanych materiałów	417	202
	<u>1 321</u>	<u>5 850</u>

12.6. Pozostałe przychody

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Dotacje	14 126	14 635
- finansowanie działań CP Bolko Sp. z o.o.	13 579	13 927
- pozostałe	547	708
Rozwiązanie odpisu na należności	130	27
Rozwiązanie pozostałych rezerw i odpisów	1 290	299
Rozwiązanie odpisu na zapasy	-	262
Otrzymane odszkodowania i bonusy	176	301
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	435	10 902
Odzyskane należności spisane	85	-
Złom z likwidacji aktywów trwałych	166	-
Inne	620	563
	<u>17 028</u>	<u>26 989</u>

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

12.7. Pozostałe koszty

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Utworzenie rezerwy na pozostałe zobowiązania	234	436
Utworzenie odpisu na należności	2 101	167
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	56	305
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	251
Koszty likwidacji środków trwałych	626	697
Ujemne różnice wagowe	114	
Wartość zlikwidowanych materiałów i wyrobów	-	164
Koszty utrzymania terenów i budynków w Bytomiu	1 741	1 137
Koszty utrzymania terenów niedzierżawionych	641	485
Koszty działalności dotowanej - CP Bolko Sp. z o.o.	13 579	14 175
Inne	940	868
	<u>20 032</u>	<u>18 685</u>

12.8. Aktualizacja inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz wartości firmy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Aktualizacja inwestycji w jednostce stowarzyszonej	(872)	(80)
Odpis wartości firmy *	(8 157)	-
	<u>(9 029)</u>	<u>(80)</u>

*opisano w notcie 38

12.9. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Przychody z tytułu odsetek bankowych	22	102
Pozostałe odsetki	49	12
Zysk z dekonsolidacji jednostki	-	867
Dodatnie różnice kursowe	316	846
	<u>387</u>	<u>1 827</u>

12.10. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Odsetki od kredytów bankowych	1342	1 118
Odsetki od pożyczek		619
Odsetki od innych zobowiązań	486	117
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego		12
Prowizje bankowe	475	405
Prowizje i koszty faktoringu	154	242
Ujemne różnice kursowe	27	16
Dyskonto zobowiązań z tytułu nabycia udziałów	980	-
Inne	75	130
	<u>3 539</u>	<u>2 739</u>

13. Podatek dochodowy

13.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 998	1 391
<i>Odroczone podatki dochodowe</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	8 868	(151)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)	<u>10 866</u>	<u>2 560</u>
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	<u>(970)</u>	<u>(1 319)</u>

13.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku(straty) brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	%	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	%	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Zysk (strata) brutto		6 551		15 601
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2015 19%)	19%	1 245	19%	2 964
Zmiana szacunku aktywa na podatek odroczone		6 129		-
Wpływ aktualizacji inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wartości firmy		1 716		-
Wpływ pozostałych przychodów zwolnionych i kosztów niepodatkowych		1 776		(404)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	166%	10 866	16%	2 560

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

13.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	<i>Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony</i>	
	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2015</i>
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	3122	2477	645	(120)
Nieruchomości inwestycyjne	353	399	(46)	(9)
Kontrakty terminowe	-	-	-	(1 217)
Dyskonto udziałów	-	209	(209)	(86)
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	496	497	(1)	(12)
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	1	-	1	(108)
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	-	-	-	(1 263)
Pozostałe	110	143	(33)	143
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	4 082	3 725	357	(2 674)
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-
Rezerwy	3008	3 193	(185)	(483)
kontrakty terminowe	1 709	591	1 118	66
Różnice kursowe z wyceny bilansowej	-	16	(16)	16
Strata podatkowa	1473	4 691	(3 218)	(608)
Należności handlowe	334	357	(23)	(272)
Świadczenia na rzecz pracowników	180	218	(38)	(129)
Naliczone odsetki i prowizje	176	121	55	121
Zapasy	853	532	321	532
Wartość podatkowa znaku towarowego	257	5 729	(5 472)	(1 026)
Pozostałe	235	318	(83)	(740)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	8 225	15 766	(7 541)	(2 523)
Aktywa netto z tytułu odroczonego podatku	4 143	12 191	-	-
Rezerwa netto z tytułu odroczonego podatku	-	150	-	-
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 143	12 041	(7 898)	(151)
W tym wg szacunków Grupy:				
- podlegające rozliczeniu do 12 miesięcy	3 956	4 961		
- podlegające rozliczeniu po okresie 12-mcy	187	7 080		
- obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat/ zysku/(stracie)			8 868	1 167
- obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach			(970)	(1 319)

14. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości 50% przeciętnego wynagrodzenia zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej. Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi -27 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku odpowiednio -21 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2014</i>
Środki pieniężne	4	37
Zobowiązania z tytułu Funduszu	31	58
Saldo po skompensowaniu	(27)	(21)
	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2014</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	347	317

15. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Grupy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcje zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Zysk/ strata netto z działalności kontynuowanej	(4 315)	13 041
Zysk netto	<u>(4 315)</u>	<u>13 041</u>
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	<u>(4 315)</u>	<u>13 041</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	<u>16 650 649</u>	<u>16 650 649</u>
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	<u>16 650 649</u>	<u>16 650 649</u>

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

16. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W okresie sprawozdawczym Grupa nie wypłacała i nie deklarowała wypłaty dywidendy

17. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	96 595	121 926	14 100	232 621
Nabycia	-	461	7 624	8 085
Sprzedaż	(66)	(1 380)	(495)	(1 941)
Likwidacja	(213)	(3 185)		(3 398)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	11 959	4 587	(16 669)	(123)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>108 275</u>	<u>122 409</u>	<u>4 560</u>	<u>235 244</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	31 287	60 013	-	91 300
Odpis amortyzacyjny za okres	2 637	6 121	-	8 758
Sprzedaż	(64)	(1 273)	-	(1 337)
Likwidacja	(177)	(2 691)	-	(2 868)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>33 683</u>	<u>62 170</u>	<u>-</u>	<u>95 853</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	<u>65 308</u>	<u>61 913</u>	<u>14 100</u>	<u>141 321</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>74 592</u>	<u>60 239</u>	<u>4 560</u>	<u>139 391</u>

*transfer ze środków trwałych w budowie w kwocie 123 tys. zł dot. wartości niematerialnych.

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	<i>Grunty i budynki</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	98 834	120 307	4 096	223 237
Nabycia	-	-	20 696	20 696
Sprzedaż	(1 937)	(4 079)	-	(6 016)
Likwidacja	(781)	(2 614)	(11)	(3 406)
Transfer ze środków trwałych w budowie*	2 028	8 417	(10 580)	(-135)
Transfer do nieruchomości inwestycyjnych **	(46)	-	-	(46)
Transfer do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(154)	-	-	(154)
Utrata kontroli – PPT Ekopark	(1 382)	(115)	(101)	(1 598)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	33	10	-	43
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>96 595</u>	<u>121 926</u>	<u>14 100</u>	<u>232 621</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	31 451	58 866	32	90 349
Odpis amortyzacyjny za okres	2 665	5 799	-	8 464
Sprzedaż	(651)	(2 532)	-	(3 183)
Likwidacja	(682)	(2 005)	-	(2 687)
Transfer do nieruchomości inwestycyjnych *	-	-	-	-
Transfer do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(114)	-	-	(114)
Utrata kontroli – PPT Ekopark	(1 382)	(115)	(32)	(1 529)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>31 287</u>	<u>60 013</u>	<u>-</u>	<u>91 300</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	<u>67 383</u>	<u>61 441</u>	<u>4 064</u>	<u>132 888</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>65 308</u>	<u>61 913</u>	<u>14 100</u>	<u>141 321</u>

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 2 505 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 2 829 tysięcy PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

Grunty i budynki o wartości bilansowej 27 683 tys. PLN objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 27).

Maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 49 280 tys. PLN objęte są przewłaszczeniem ustanowionym w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 27).

18. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>31 grudnia 2016</i> <i>Wartość</i>	<i>31 grudnia 2015</i> <i>Wartość</i>
	<i>opłat wg harmonogramów</i>	<i>opłat wg harmonogramów</i>
W okresie 1 roku	715	884
W okresie od 1 do 5 lat	1 179	1 747
Powyżej 5 lat	-	-
Opłaty leasingowe ogółem	1 894	2 631
Minus koszty finansowe	(64)	(107)
	1 830	2 524
Wartość bieżąca opłat leasingowych, w tym:		
Krótkoterminowe	682	839
Długoterminowe	1 148	1 685

W roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu obrotowego wyniosły 46 tys. zł (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku: 18 tys. zł).

19. Nieruchomości inwestycyjne

	<i>2016</i>	<i>2015</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	3 536	4 355
Zmiany stanu:	-	(819)
- zyski/ straty z tytułu wyceny wartości godziwej	-	(251)
- transfery z aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	151
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	-	46
- utrata kontroli PPT Ekopark	-	(761)
- pozostałe	(4)	(4)
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	3 532	3 536

W roku zakończonym 31 grudnia 2016 roku przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych wyniosły 34 tys. zł (w roku zakończonym 31 grudnia 2015 roku: 225 tys. zł).

19.1. Wycena wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych Grupy na dzień 31 grudnia 2014 roku została ustalona na podstawie wyceny przeprowadzonej na ten dzień przez firmę Grupa Konsultingowa DEFIN Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – niezależnych rzeczoznawców niepowiązanych z Grupą. Firma Grupa Konsultingowa DEFIN Sp. z o.o. jest członkiem Instytutu Rzeczoznawców i posiada kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzania wycen nieruchomości, a także aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Na dzień 31.12.2015 Grupa na podstawie własnych szacunków obniżyła wartość posiadanych budynków inwestycyjnych o kwotę 251 tys. zł. w związku z tym nastąpiło przesunięcie z poziomu 2 do poziomu 3 hierarchii wyceny do wartości godziwej.

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu oszacowano w podejściu porównawczym, korygowania ceny średniej.

Wartość odtworzeniową budynków i budowli oszacowano na podstawie zamortyzowanego kosztu odtworzenia. W tym celu wykorzystano podejście kosztowe, metodę kosztów odtworzenia/zastąpienia, technikę wskaźnikową.

Hierarchię wyceny do wartości godziwej przedstawia poniższa tabela:

	<i>31 grudnia 2015</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>
Budynek biurowy		1	2	3
Grunty		-	-	2496
		-	-	1040

	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>	<i>Poziom</i>
Budynek biurowy		1	2	3
Grunty		-	-	2496
		-	-	1036

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

20. Wartości niematerialne

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 994	143	8 157	2 339	13 633
Nabycia	-	-	-	303	303
Likwidacja	-	-	-	(1)	(1)
Odpis aktualizacyjny	-	-	(8157)	(19)	(8 176)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	-	-	-
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>2 994</u>	<u>143</u>	<u>-</u>	<u>2 622</u>	<u>5 759</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 821	39	-	2 036	3 896
Odpis amortyzacyjny za okres	300	-	-	166	466
Likwidacja	-	-	-	(1)	(1)
Odpis aktualizacyjny	-	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>2 121</u>	<u>39</u>	<u>-</u>	<u>2 201</u>	<u>4 361</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	<u>1 173</u>	<u>104</u>	<u>8 157</u>	<u>303</u>	<u>9 737</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	<u>873</u>	<u>104</u>	<u>-</u>	<u>421</u>	<u>1 398</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	<i>Koszty prac rozwojowych¹</i>	<i>Patenty i licencje²</i>	<i>Wartość firmy</i>	<i>Inne</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 roku	2 994	38	8 118	2 337	13 487
Nabycia	-	105	-	30	135
Sprzedaż	-	-	(1)	(47)	(48)
Odpis aktualizacyjny	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	40	19	59
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>2 994</u>	<u>143</u>	<u>8 157</u>	<u>2 339</u>	<u>13 633</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 522	38	-	1 758	3 318
Odpis amortyzacyjny za okres	299	1	-	325	625
Sprzedaż	-	-	-	(47)	(47)
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	-	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>1 821</u>	<u>39</u>	<u>-</u>	<u>2 036</u>	<u>3 896</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	<u>1 472</u>	<u>-</u>	<u>8 118</u>	<u>579</u>	<u>10 169</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	<u>1 173</u>	<u>104</u>	<u>8 157</u>	<u>303</u>	<u>9 737</u>

¹ Wytworzone we własnym zakresie

² Nabyte

21. Pozostałe aktywa

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Wartość brutto udziałów	3 827	3 827
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 827	3 827
Odpis aktualizujący wartość udziałów*	3 827	2 955
- w jednostkach stowarzyszonych i pozostałych	3 827	2 955
Wartość netto udziałów	<u>-</u>	<u>872</u>
- krótkoterminowe	-	-
- długoterminowe	-	872
	<u><u>-</u></u>	<u><u>872</u></u>

*Głównym udziałowcem podmiotu jest miasto Piekary Śląskie, działalność podmiotu nie jest nastawiona na zysk, co za tym idzie Grupa nie będzie w przyszłości czerpała korzyści z funkcjonowania PPT Ekopark co przesądziło o konieczności dokonania odpisu.

ZMIANA STANU WARTOŚCI UDZIAŁÓW W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

	Stan na początek okresu 1.01.2016	Zmniejszenia	Zwiększenia	Stan na koniec okresu 31.12.2016
- wartość brutto udziałów	3827	-	-	3827
- odpis aktualizujący	(2955)	-	(872)	(3827)
Wartość netto udziałów	<u>872</u>	<u>-</u>	<u>(872)</u>	<u>-</u>

22. Świadczenia pracownicze

22.1. Świadczenia emerytalne

Grupa wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy w wysokości dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	1 808	1 805
Koszty wypłaconych świadczeń	(111)	(230)
Koszty bieżącego zatrudnienia	7	60
Koszty odsetek	31	28
Zyski/straty aktuarialne	(58)	145
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	<u>1 677</u>	<u>1 808</u>
- krótkoterminowe	221	171
- długoterminowe	<u>1 456</u>	<u>1 637</u>

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Stopa dyskontowa (%)	3,50%	3,00%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	3,50%

Wskaźnik rotacji pracowników (%)

	do 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	61+ lat
wiek pracownika					
prawdopodobieństwo rezygnacji	5.0%	4.0%	3.0%	2.0%	1.0%

Wzrost lub spadek o 1% przyjętych wskaźników nie wpłynie istotnie na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz całkowite dochody Grupy.

23. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
Materiały (według ceny nabycia)	83 824	33 108
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	47 636	29 516
Produkty gotowe	28 304	22 347
Towary	1 650	1 183
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(4 491)	(2 800)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	156 923	83 354

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa dokonała spisania wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania w kwocie 1 691 tysięcy PLN (w 2015 roku: 2 800 tysięcy PLN). Wartość odpisu na zapasy zwiększyła koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Zapasy do wartości 55 000 tysięcy PLN są przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz banków z tytułu zabezpieczenia kredytów w rachunkach bieżących oraz gwarancji płatności.

24. Krótkoterminowe należności oraz pozostałe aktywa niefinansowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	5 116	10 162
Należności z tytułu dostaw i usług (cesja faktoring)	45 584	57 291
Należności budżetowe*	7 460	9 014
Zaliczki na zapasy	541	974
Pozostałe należności	1 022	620
Należności ogółem (netto)	<u>59 723</u>	<u>78 061</u>
Odpis aktualizujący należności	3 975	2 045
Należności brutto	<u><u>63 698</u></u>	<u><u>80 106</u></u>

*w tym kwota 7 225 tys. zł dotyczy zwrotu podatku VAT.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 2 -75 dniowy termin płatności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 3 975 tys. PLN (2015: 2 045tys. PLN) zostały uznane za wątpliwe i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	2 045	1 973
Zwiększenie	2 101	313
Wykorzystanie	-	128
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	171	113
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	<u><u>3 975</u></u>	<u><u>2 045</u></u>

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nie- przetermi- nowane	Przeterminowane, lecz ściągalne			
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	>180 dni
31 grudnia 2016	<u>50 700</u>	<u>47 936</u>	<u>2 584</u>	<u>137</u>	<u>18</u>	<u>25</u>
31 grudnia 2015	<u><u>67 453</u></u>	<u><u>64 952</u></u>	<u><u>1 464</u></u>	<u><u>56</u></u>	<u><u>256</u></u>	<u><u>725</u></u>

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosi 15 767 tysięcy PLN (31 grudnia 2015 roku: 17 004 tysiące PLN).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Środki pieniężne w banku i w kasie	10 994	4 259
Lokaty krótkoterminowe	4 773	12 745
	<u>15 767</u>	<u>17 004</u>

26. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

26.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2016 r.

Seria/ emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/ emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe/ na okaziciela	14 759 929	6 347	Przekształcenie przeds. państwowego	12.12.1991	12.12.1991
B	zwykłe/ na okaziciela	1 800 000	774	Gotówka	12.11.2007	12.11.2007
E	zwykłe/ na okaziciela	56 700	24	Gotówka	13.12.2011	13.12.2011
F	zwykłe/ na okaziciela	34 020	15	Gotówka	14.02.2014	14.02.2014
Kapitał zakładowy, razem		16 650 649	7 160			

26.1.1 Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,43 PLN i zostały w pełni opłacone.

26.1.2 Prawa akcjonariuszy

Wszystkie akcje Orzeł Biały S.A. są akcjami na okaziciela, są równe i każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

26.1.3 Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Stan na dzień 31 grudnia 2016		Stan na dzień 31 grudnia 2015	
		Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach	Liczba akcji	% udział w kapitale/ głosach
1	NEF Battery Holdings S.a.r.l.	10 082 388	60,55%	10 082 388	60,55%
2	OFE PZU „Złota Jesień”	1 864 850	11,20%	1 864 850	11,20%
3	Nationale Nederlanden OFE S.A.	-	-	1 004 347	6,03%
4	Quercus TFI S.A.	836 052	5,02%	-	-
5	Akcjonariat rozproszony (pon. 5 %)	3 867 359	23,23%	3 699 064	22,22%
	Ogółem	16 650 649	100,00%	16 650 649	100,00%

26.2. Pozostałe kapitały rezerwowe

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Kapitał zapasowy		
Z podziału zysku	191 921	170 369
Z publicznej emisji akcji B	47 796	47 796
Z emisji akcji serii E	1 212	1 212
Wycena programu motywacyjnego	1 872	1 872
Razem	242 801	221 249
Pozostałe kapitały		
Aktualizacja wyceny nieruchomości	1 678	1 678
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	2 665	2 671
Wycena kontraktów terminowych (otłów)	(2 940)	(3 046)
Zabezpieczenia (waluta)	(5 080)	(62)
Zyski/ straty aktuarialne	(135)	(145)
Podatek odroczony	805	(164)
Razem	(3007)	932
Pozostałe kapitały rezerwowe razem:	239 794	222 181

W pozycji pozostałych kapitałów rezerwowych Grupa prezentuje wartość nieodpłatnie otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów. Kwoty te nie podlegają podziałowi to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy.

26.3. Niepodzielony zysk(strata) i ograniczenia w wypłacie dywidendy

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Zysk (strata) z lat ubiegłych	(3 969)	4 414
Zysk (strata) netto	(4 315)	13 168
	(8 284)	17 582

27. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2016 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
mBANK S.A. kredyt odnawialny 11/107/15/Z/LI 15 000 tys.zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	15 029*	-	15 029	weksel in blanco, hipoteka umowna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/VV 15 000 tys.zł oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, hipoteka umowna, cesja wierzytelności z tytułu umowy factoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów oraz nieruchomości
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 24 000 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	12 759	-	12 759	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym walutowy 883/2013/00000242/00 1 000 tys EUR oprocentowany EURIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 065	8 261	10 326	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
BGŻ BNP PARIBAS kredyt w rach. bieżącym 2 500 tys. zł	2 458	-	2 458	-
ING Bank Śląski FT/883/212/00000017/00 kredyt w rach. bieżącym 2 000 tys. zł	1 996	-	1 996	-
	34 307	8 261	42 568	

*W tym naliczone prowizje 30 tys

Pożyczki otrzymane	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ-UP/P 26 985 tys.zł	6 746	-	6 746	weksel własny in blanco
	6 746	-	6 746	

*Naliczone prowizje

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK NA DZIEŃ 31.12.2015 r.

Kredyt	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
mBANK S.A. kredyt odnawialny 11/107/15/Z/LI 15 000 tys.zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	45*	-	45	weksel in blanco, hipoteka umowna, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

mBANK S.A. kredyt obrotowy 11/087/15/Z/OB. 25 000 tys.zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	75*	-	75	weksel in blanco, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu
mBANK S.A. kredyt w rach. bieżącym 11/074/11/Z/VV 15 000 tys.zł oprocentowany WIBOR O/N+marża rynkowa	-	-	-	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych w postaci zapasów materiałów, półfabrykatów, wyrobów gotowych i towarów, hipoteka umowna, cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej zapasów oraz nieruchomości
ING Bank Śląski SA kredyt w rach. bieżącym 883/2013/00000242/00 24 000 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	86	-	86	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
ING Bank Śląski SA Umowa wieloproduktowa 883/2013/00000242/00 aneks nr 4 13 768 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	2 065	10 326	12 391	cesja wierzytelności z tytułu umowy faktoringu, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach, budowlach technologicznych, hipoteka umowna do kwoty 68 100 tys. zł
BNP PARIBAS S.A. kredyt w rach. bieżącym WAR/2321/08/51/CB 800 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Weksel własny in blanco poręczony przez Orzeł Biały S.A.
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rach. bieżącym 302008001000400/00 400 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy o świadczenia serwisu i utrzymania ruchu
ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0001984743838 500 tys zł oprocentowany WIBOR 1M+marża rynkowa	-	-	-	Wierzytelności z umowy, poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ALIOR BANK S.A. kredyt w rach. bieżącym U0000213094015 100 tys zł	98	-	98	poręczenie, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków bankowych kredytobiorcy.
DEUTSCHE BANK KRB/1213313 kredyt w rach. bieżącym 2 500 tys. zł	233	-	233	Weksel własny In blanco, wierzytelności z umowy
ING Bank Śląski FT/883/212/00000017/00 kredyt w rach. bieżącym 2 000 tys. zł	-	-	-	
	2 602	10 326	12 928	

Pożyczki otrzymane	krótko-terminowe	długo-terminowe	razem	Zabezpieczenia
NFOŚiGW 151/2012/W/n12/OZ-UP/P 26 985 tys.zł	6 746	6 746	13 492	weksel własny in blanco
	6 746	6 746	13 492	

*Naliczone prowizje

28. Rezerwy

28.1. Stan rezerw

	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2016</i>	<i>Stan na dzień 31 grudnia 2015</i>
Rezerwy długoterminowe	12 895	12 704
- na świadczenia emerytalne i podobne	4 708	4 517
- pozostałe	8 187	8 187
Rezerwy krótkoterminowe	3 422	3 821
- na świadczenia emerytalne i podobne	3 137	3 560
- pozostałe	285	261
Rezerwy, razem	16 317	16 525

28.2. Zmiany stanu rezerw

ZMIANA STANU DŁUGOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2016</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2016</i>
- odprawy emerytalne i pośmiertne	1 637	452	311	-	1 778
- nagrody jubileuszowe	2880	158	108	-	2930
Ogółem	4 517	610	419	-	4 708

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW DŁUGOTERMINOWYCH (WG TYTUŁÓW) w tys.

	<i>stan na początek okresu 1.01.2016</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2016</i>
- rezerwa na rekultywację składowisk istniejących	5 752	-	-	-	5 752
- rezerwa na koszty monitoringu składowisk odpadów	660	-	-	-	660
- rezerwa na koszty rekultywacji Bytom	1 775	-	-	-	1 775
Ogółem	8 187	-	-	-	8 187

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

ZMIANA STANU KRÓTKOTERMINOWEJ REZERWY NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

	<i>stan na początek okresu 1.01.2016</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2016</i>
- odpawy emerytalne	172	220	59	111	222
- nagrody jubileuszowe	368	330	35	361	302
- premie	3020	1362	188	1 855	2 339
- pozostałe	-	274	-	-	274
	3 560	2 186	282	2327	3 137

ZMIANA STANU POZOSTAŁYCH REZERW KRÓTKOTERMINOWYCH

	<i>stan na początek okresu 1.01.2016</i>	<i>Utworzenie</i>	<i>Rozwiązanie</i>	<i>Wykorzystanie</i>	<i>stan na koniec okresu 31.12.2016</i>
- rezerwa na audyty	111	125	66	110	60
- rezerwa na pozostałe zobowiązania	150	165	-	90	225
	261	290	66	200	285

Opis istotnych tytułów rezerw

Rezerwa na rekultywację

Spółka na mocy Ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2007 nr 75 poz. 493) oraz Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. z 2013 nr 21 z późn. zm.) o odpadach zobligowana jest do rekultywacji użytkowanych terenów przemysłowych, w tym w szczególności składowisk odpadów poprzemysłowych powstających w wyniku procesu technologicznego.

Wartość rezerwy jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie bieżących oszacowań kosztowych. Wartość rezerwy nie jest dyskontowana.

Bazą do szacowania kosztów rezerwy są wymagania Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r w sprawie składowisk odpadów, w których podany jest m.in. sposób postępowania przy rekultywacji składowisk.

Przyjęta przez Orzeł Biały rezerwa na rekultywację zakładowych składowiska obejmuje koszty wykonania:

- warstwy ekranującej,
- izolacji syntetyczna (folia polietylenowa),
- warstwy drenażowej,
- wierzchniej warstwy ziemnej.

Wyliczone koszty rekultywacji składowiska uwzględniają wykonanie w/w warstw uszczelniających powierzchnię składowiska.

Koszty prowadzenia monitoringu wyliczono dla okresu 30 lat – okres liczony od zakończenia rekultywacji.

Rezerwa na odpawy emerytalne

Główne założenie aktuarialne przedstawiono w nocie 23

29. Zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

29.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		
Wobec jednostek powiązanych		-
Wobec jednostek pozostałych	38 060	20 441
	<u>38 060</u>	<u>20 441</u>
Zobowiązania finansowe		
Kontrakty terminowe	8 020	3 108
Nabycie udziałów	2 070	3 064
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 894	2 631
	<u>11 984</u>	<u>8 803</u>
Razem	50 044	29 244
- krótkoterminowe	48 905	28 481
- długoterminowe	<u>1 139</u>	<u>763</u>

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane.

Zobowiązania z tytułu leasingu są oprocentowane i rozliczane zgodnie z umowami leasingu.

29.2. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych	5 696	4 953
Podatek VAT	1 765	1 941
Podatek dochodowy od osób fizycznych	488	501
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 777	1 730
Podatek dochodowy od osób prawnych	1 175	429
Pozostałe	491	352
Inne zobowiązania niefinansowe	3 181	2 582
Opłaty za korzystanie ze środowiska	705	630
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 548	1 447
<i>Niewykorzystanych urlopów</i>	540	484
<i>Należne odprawy i odszkodowania</i>	-	167
Inne	388	338
Razem	8 877	7 535
- krótkoterminowe	8 877	7 535
- długoterminowe	<u>-</u>	<u>-</u>

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

29.3. Rozliczenia międzyokresowe

	<i>31 grudnia 2016</i>	<i>31 grudnia 2015</i>
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	143
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:	17 661	17 280
Dotacji	17 586	16 631
- <i>POIG*</i>	10 109	10 478
- <i>Pozostałe</i>	7 477	6 153
Zaliczki, zadatki	75	649
Razem	17 661	17 423
- krótkoterminowe	366	143
- długoterminowe	17 295	17 280

* dotacja dot. programu Inwestycyjnego w ramach, którego zrealizowany został projekt Budowa Ośrodka Badawczo-Rozwojowego współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG), 2007-2013.

Wartość godziwa dotacji została ujęta na koncie przychodów przyszłych okresów i jest na bieżąco rozliczana współmiernie do kosztów amortyzacji oddanych do użytkowania związanych z nią składników aktywów.

30. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowania sprawozdania z sytuacji finansowej niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawiają poniższe tabele:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	19 687	(7 697)
Wycena kontraktów terminowych	(4912)	(347)
Pozaoperacyjne*	543	2 270
Leasing	600	973
Dotacje rozliczane z amortyzacją	(542)	(708)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	15 376	(5 509)

* Pozycja obejmuje głównie zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych.

W przepływach z działalności finansowej w pozycji inne Grupa zaprezentowała głównie wydatki z tytułu leasingu.

31. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia

31.1. Zobowiązania warunkowe

Gwarancje udzielone Grupie - stan na 31.12.2016 r.

Udzielający	Opis	Termin zakończenia	Kwota
ING Bank Śląski S.A.	Linia gwarancyjna w ramach Linii wielocelowej	31.07.2017	688 tys. PLN
ING Bank Śląski S.A.	Linia gwarancyjna w ramach Linii wielocelowej	31.08.2018	2 580 tys PLN
ALIOR Bank S.A.	Gwarancja wadialna	25.03.2017	500 tys. PLN*
ALIOR Bank S.A.	Gwarancja dobrego wykonania kontraktu	31.08.2018	85 tys. PLN

* gwarancja została zwolniona w dniu 13.02.2017 r.

Ponadto w ramach umowy wieloproduktowej zawartej z ING Bankiem Śląskim SA w dniu 19.07.2016r. Grupa uzyskała kolejną gwarancje bankową na rzecz Głównego Inspektora Ochrony Środowiska tytułem zabezpieczenia kosztów utylizacji odpadów pochodzących z importu, w wysokości 2 580 tys. PLN z terminem jej obowiązywania od 01.08.2016r. do 31.08.2018r.

31.2. Zabezpieczenia

Weksle wydane przez Orzeł Biały S.A. - stan na 31.12.2016 r.

		ilość
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. PLN wraz z odsetkami
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mFaktoring S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. PLN/ (FX)
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/UV / 15 000 tys. PLN/
mBANK S.A.	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI / kredyt na surowce 15 000 tys. PLN/

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj. 14 387 tys. PLN oraz ewentualne odsetki od zaległości
-------------------------	---	---

W okresie sprawozdawczym mBank zwrócił weksel stanowiący zabezpieczenie dla zakończonej i zwróconej w dniu 8.12.2015r. gwarancji bankowej.

Wykaz weksli wydanych przez Orzeł Biały S.A. stan na 31.12.2015 r.

	ilość	
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty 230 tys. EUR /wypłaconej w PLN/ na zabezpieczenie Norweskiego Mechanizmu Finansowego
NFOŚ WARSZAWA	1	in blanco do kwoty pożyczki 26 985 tys. zł wraz z odsetkami
DEUTSCHE BANK S.A.	1	In blanco na zabezpieczenie umowy ramowej NRB/2010060126 (limit skarbowy 2 450 tys. USD)
ING Commercial Finance S.A.	2	2 weksle in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 150/2015 wraz z należnymi odsetkami
mFaktoring S.A	1	in blanco na zabezpieczenie zobowiązań z tyt. Zawartej Umowy faktoringu nr 53/2015 wraz z należnymi odsetkami
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie umowy o limit nr 11/073/11/L/UR / kwota limitu 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym 11/074/11/Z/NV / 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu odnawialnego 11/107/15/Z/LI / 15 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie spłaty kredytu obrotowego 11/087/15/Z/OB / 25 000 tys. zł/
mBANK S.A	1	in blanco na zabezpieczenie gwarancji bankowej umowa z dnia 19.02.2014 r do kwoty 4 365 tys. zł/
Ministerstwo Gospodarki	1	in blanco do kwoty udzielonego dofinansowania tj 14 387 tys. zł oraz ewentualne odsetki od zaległości

31.3. Sprawy sądowe

W okresie sprawozdawczym oraz do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania według wiedzy Grupy nie miały miejsca istotne postępowania toczące się przed Sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub administracji publicznej, w zakresie:

- postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności jednostki, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy
- dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych Grupy.

31.4. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Na dzień bilansowy nie toczyły się żadne postępowania ani kontrole podatkowe w stosunku do Grupy.

32. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi za okres od 01.01.2015 do 31.12.2015

	Należności	Zobowiązania	Sprzedaż	Zakupy
	Spółki stowarzyszone i inne			
EKOPARK	-	-	15	2

32.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządów oraz członkom Rady Nadzorczych Grupy

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Zarząd Grupy		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	3 886	4 032
Nagrody jubileuszowe		-
Świadczenia po okresie zatrudnienia		229
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	180	661
Świadczenia pracownicze w formie akcji		-
Rady Nadzorcze Grupy		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	319	350
Razem	<u>4 385</u>	<u>5 272</u>

33. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i dnia 31 grudnia 2015 roku w podziale na rodzaje usług:

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2015</i>
Podmiot	Pricewaterhouse Coopers Sp. z o.o. (PwC)	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o. sp.k (EY)
Rodzaj usługi:		
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	115	120
Usługi doradztwa podatkowego	146	–
Pozostałe usługi	7	–
Razem:	268	120

Wynagrodzenie nie obejmuje usług świadczonych na rzecz innych spółek Grupy

34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Podstawowe czynniki ryzyka rynkowego, które są istotne z punktu widzenia Grupy i mogą wpłynąć na jej wynik finansowy to:

- ryzyko zmian notowań ołowiu na LME
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z rodzajów tych ryzyk – zasady te zostały omówione w skrócie poniżej.

Do podstawowych celów zarządzania ryzykiem finansowym Grupy należy:

- eliminowanie ujemnych skutków negatywnych zmian notowań ołowiu i kursu USD/PLN
- zapewnienie płynności finansowej.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych oraz walutowe kontrakty terminowe typu *forward*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Grupa weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Wielkość tego ryzyka w okresie została przedstawiona w nocie 36.1. Zasady rachunkowości Grupy dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 10.15.

34.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada nadwyżkę środków finansowych lub korzysta z finansowania zewnętrznego poprzez kredyty bankowe. Oprocentowanie lokat i kredytów bankowych uzależnione jest od stóp procentowych na rynku międzybankowym takich jak WIBOR i LIBOR. W związku z powyższym Grupa narażona jest na ryzyko zmiany stóp procentowych, co może wpłynąć na zwiększenie kosztów zaciąganych kredytów.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

Analiza ryzyka stopy procentowej

31 grudnia 2016 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	tysiące PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	42 568	WIBOR 1M + marża	(426)	426
Środki pieniężne	10 994	0%	0	0
Lokaty	4 773	wg tabeli banku	5	(5)
RAZEM	58 335		(421)	421

31 grudnia 2015 roku

Aktywa i zobowiązania finansowe narażone na ryzyko	tysiące PLN	%	Wpływ zmiany stopy % na rachunek wyników	
			+ 1%	- 1%
Kredyty otrzymane	12 928	WIBOR 1M + marża	(129)	129
Środki pieniężne	4 259	0%	0	0
Lokaty	12 745	wg tabeli banku	127	(127)
Razem:	29 932		(2)	2

34.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę dominującą sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 97 % zawarty przez grupę transakcji sprzedaży jest kalkulowana w oparciu o notowania LME wyrażone w walucie innej niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Grupa stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

W związku z ryzykiem notowań ołowiu na LME i faktem, że ołów na LME wyceniany jest w USD, Grupa jest w podobny sposób narażona na ryzyko niekorzystnych zmian kursu USD/PLN. Grupa stosuje politykę zabezpieczenia się przed tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej. Głównym celem jest zabezpieczenie przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. W 2013 r. Grupa rozpoczęła zabezpieczanie kursów EUR związanych z odroczone terminami płatności za faktury dla odbiorców ołowiu płaćących w tej walucie. Zabezpieczenie to odbywa się za pomocą zwykłych forwardów na okres zbieżny z okresem płatności za te faktury.

Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczone) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(5 080)	(62)
zobowiązania finansowe	5 080	62
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(962)	(7 181)

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjnie i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2017 wycenione na kwotę – 5080 tys. PLN

34.3. Ryzyko cen towarów

Ryzyko zmian notowań łożowiu na LME

Grupa, ze względu na charakter swojej działalności, całość swojej sprzedaży opiera na notowaniach łożowiu na LME. Również ceny zakupu surowców pośrednio lub bezpośrednio wyznaczone są w oparciu o te notowania. Ze względu na wielkość zapasów surowców, produkcji w toku oraz wyrobów gotowych w Grupie (stosunkowo duży cykl obrotu zapasami) istnieje realne ryzyko negatywnych zmian notowań łożowiu na LME występujące między datą zakupu surowca i datą sprzedaży łożowiu z niego wytworzonego. W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa w końcu roku 2006 przyjęła i w 2016 roku zaktualizowała „Strategię i procedury zabezpieczenia się od ryzyka zmian notowań na LME w Orzeł Biały S.A.”.

Zgodnie z tą strategią Grupa stosuje metodę zabezpieczania przepływów pieniężnych związanych z przyszłą ceną sprzedaży zapasu. Podstawowym instrumentem zabezpieczającym są transakcje typu futures. Wpływ na poszczególne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej zawartych i otwartych pozycji (bez uwzględnienia skutków w podatku odroczonym) przedstawia poniższa tabela:

Pozycja sprawozdania	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Otwarte pozycje:		
kapitał z aktualizacji wyceny	(2 940)	(3 046)
zobowiązania finansowe	2 940	3 046
Wynik na zrealizowanych transakcjach ujęty w przychodach ze sprzedaży	(16 155)	18 924

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2017r. wyceniane na kwotę -696 tys. USD oraz -6 tys. EUR, a po przeliczeniu na PLN wartość -2 940 tys. PLN.

34.4. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego istotnego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy netto i kapitał własny miałyby potencjalne możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych. Wykazany wpływ nie uwzględnia wpływu podatków. Za potencjalne możliwe zmiany cen i kursów zostały przyjęte zmiany cen i kursów o +/- 10% w stosunku do kursów wykorzystywanych do wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej na dzień bilansowy.

kurs dolara na dzień 31 grudnia 2016r. = 4,1793

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe			
			USD / PLN			
			+10%		-10%	
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał
Należności z tytułu dostaw i usług	50 700	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	15 767	2 280	228	-	(228)	228
Zobowiązania	(38 183)	(2 741)	(548)	-	548	(548)
RAZEM		(461)	(320)	-	320	(320)

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

kurs euro na dzień 31 grudnia 2016r. = 4,4240

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe				
			EUR / PLN				
			+10%		-10%		
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	
			4,8664		3,9816		
Należności z tytułu dostaw i usług	50 700	32 317	3 232		(3 232)		
Środki pieniężne	15 767	6 740	674		(674)		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(38 183)	(10 990)	(1 099)		1 099		
RAZEM		28 067	2 807	-	(2 807)		-

kurs dolara na dzień 31 grudnia 2015r. = 3,9011

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w tysiącach PLN	Ryzyko walutowe				
			USD / PLN				
			+10%		-10%		
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	
			4,2912		3,5110		
Należności z tytułu dostaw i usług	67 453	1 166	117	-	(117)		-
Środki pieniężne	17 004	374	37	-	(37)		-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 441)	(5 766)	(577)	-	577		-
RAZEM		(4 226)	(423)	-	423		-

kurs euro na dzień 31 grudnia 2015 r. = 4,2615

Aktywa i zobowiązania finansowe	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko w kPLN	Ryzyko walutowe				
			EUR / PLN				
			+10%		-10%		
			RZIS	Kapitał	RZIS	Kapitał	
			4,6877		3,8354		
Należności z tytułu dostaw i usług	67 453	27 983	2 798	-	(2 798)		-
Środki pieniężne	17 004	13	1	-	(1)		-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 441)	(1 057)	(105)	-	105		-
RAZEM		26 939	2 694	-	(2 694)		-

34.5. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, ustalaniu limitów kredytowych oraz ubezpieczeniu należności narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne. Koncentracja ryzyka kredytowego w Spółce związana jest z terminami płatności przyznawanymi kluczowym odbiorcom, których obroty przekraczają 10% przychodów Spółki (informacja w nocie 12.2). Pomimo koncentracji ryzyka, ze względu na wieloletnie doświadczenia we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

Grupa alokuje okresowo wolne środki pieniężne zgodnie z wymogami zachowania płynności finansowej i ograniczonego ryzyka oraz w celu ochrony kapitału i maksymalizacji przychodów odsetkowych. Wszystkie podmioty, którym Grupa powierza środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, należące do europejskich instytucji finansowych posiadających rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową. Grupa na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe z tego tytułu poprzez bieżącą weryfikację kondycji finansowej.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

34.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, faktoring, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2014 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	42 314	36 647	4 406	2 065	6 196
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	38 183	38 183	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	8 020	8 020	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	1 894	379	336	549	630
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach PLN)

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	26 420	4 942	4 406	8 811	8 261
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	20 441	20 441	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	3 108	3 108	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	2 631	442	442	666	1 081
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

35. Instrumenty finansowe

35.1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartości godziwe wszystkich instrumentów finansowych Grupy są zbliżone do wartości bilansowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

35.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek	Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski/(straty) z tytułu wyceny	Pozostałe	Razem
Aktywa finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)	PiN	1	14		-	9	24
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	6	749		-	23	778
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGp WF	23	(525)	-	-	-	(502)
Zobowiązania finansowe							
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	1 096	10	-	-	1 768	2 874
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	288		-	-		288
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	456	-	-	-	698	1 154
- pozostałe - krótkoterminowe	PZFwgZK	352	10	-	-	1 070	1 432
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	494	(73)	-	-	155	576
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		63	-	-			63
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	314	(73)	-	-	155	396
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	PZFwgZK	117	-	-	-	-	117
Razem		(1 560)	300	-	-	(1 890)	(3 150)

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015	<i>Kategoria zgodnie z MSR 39</i>	<i>Przychody/(kos zty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utwo rzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/(straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe (prowizje)</i>	<i>Razem</i>
Aktywa finansowe								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	11	1 530	27	-	6	617	2 191
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe)	DDS	-	-	-	-	6	-	6
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe)		10	-	-	-	-		10
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	1	1 530	27	-	-	617	2 175
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	WwWGpWF	108	(700)	-	-	-	6	(586)
Zobowiązania finansowe								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	1 752	-	-	-	-	397	2 150
- długoterminowe oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	233	-	-	-	-	300	533
- długoterminowe oprocentowane wg stałej stopy procentowej	PZFwgZK	619	-	-	-	-	-	619
- kredyt w rachunku bieżącym	PZFwgZK	878	-	-	-	-	40	919
- pozostałe – krótkoterminowe	PZFwgZK	21	-	-	-	-	58	79
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	PZFwgZK	149	-	-	-	-	302	458
- Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu		23	-	-	-	-	-	23
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	126	-	-	8	-	302	435
Razem		2035	-	-	8	-	699	2 608

35-3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	42 568	33 274	1 033	2 065	6 196
Inne zobowiązania finansowe	1 894	379	336	549	630
	<u>44 462</u>	<u>33 653</u>	<u>1 369</u>	<u>2 614</u>	<u>6 826</u>

<i>31 grudnia 2015 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	12 928	428	2 500	5 000	5 000
Inne zobowiązania finansowe	2 631	442	442	666	1 081
	<u>15 559</u>	<u>870</u>	<u>2 942</u>	<u>5 666</u>	<u>6 081</u>

Oprocentowanie stałe

<i>31 grudnia 2016 roku</i>	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu pożyczek	6 746	3 373	3 373	-	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-
	<u>6 746</u>	<u>3 373</u>	<u>3 373</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Grupa Kapitałowa Orzeł Biały
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku
 Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
 (w tysiącach PLN)

31 grudnia 2015 roku	Ogółem	Kwota wymagalna w terminie do 180 dni i na żądanie	Kwota wymagalna w terminie 181 do 1 roku	Kwota wymagalna w terminie 1- 2 lat	Kwota wymagalna w terminie powyżej 2 lat
Zobowiązania z tytułu kredytów	13 492	3 373	3 373	6 746	-
Inne zobowiązania finansowe	-	-	-	-	-
	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>	<u> </u>

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/ wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

35.4. Zabezpieczenia

Grupa stosuje uregulowania rachunkowości zabezpieczeń w ramach ryzyka walutowego oraz ryzyka cen ołowiu. Na dzień bilansowy Grupa rozpoznała w kapitałach własnych zysk w kwocie 1056 tys. zł z tytułu wyceny zabezpieczających transakcji walutowych oraz stratę w wysokości 1486 tys. zł tytułu wyceny transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne z tytułu zakupu i sprzedaży ołowiu.

Efektywność transakcji zabezpieczających jest na bieżąco mierzona i nie występują zabezpieczenia nieefektywne, których wynik powinien być rozpoznany w rachunku wyników.

35.4.1 Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje zabezpieczające (transakcje opcyjnie i transakcje forward) o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2016 r. wycenione na kwotę -5080 tys. PLN.

Na dzień bilansowy Grupa posiadała otwarte transakcje typu futures o najdalszym terminie zapadalności 04.04.2017r. wyceniane na kwotę -696 tys. USD oraz -6 tys. EUR, a po przeliczeniu na PLN wartość -2 940 tys. PLN.

Instrument	Waluta	wartość nominalna w walucie (w tys.)	wartość nominalna (w tys. PLN)	Wycena (w tys. PLN)
Futures towary	USD	27 026	112 950	(2 910)
Futures towary	EUR	705	3 120	(30)
Forward syntetyczny (transakcje opcyjne)	USD	26 530	104 814	(5 208)
Forward syntetyczny (transakcje opcyjne)	EUR	700	3 087	(6)
Forward	EUR	6 292	27 900	+135

Wartość godziwa zgodnie z poziomem 2 hierarchii wartości godziwej dla potrzeb ujawnień powyższych kontraktów kształtowała się następująco:

	31 grudnia 2016		31 grudnia 2015	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Kontrakty walutowe typu opcje	-	-	-	-
Wartość godziwa	-	8 155	-	3 243
Kontrakty walutowe typu forward	-	-	-	-
Wartość godziwa	135	-	135	-

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej

35.4.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Nie wystąpiły.

36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych, który jest liczony jako stosunek zobowiązań ogółem do sumy kapitałów. Do zobowiązań Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania (bez rezerw i rozliczeń międzyokresowych). Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Grupy.

		j.m.	2016 r.	2015 r.
	<u>zobowiązania ogółem</u>			
Wskaźnik zadłużenia kap. wł.	kapitały własne	wsk.	0,53	0,33

37. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>
Kadra menadżerska	44	46
Kierownicy liniowi (mistrzowie, st. mistrzowie)	43	42
Pracownicy administracyjni	60	58
Pracownicy fizyczni	249	261
	<u>249</u>	<u>261</u>
Razem	<u>396</u>	<u>406</u>

38. Wartości firmy – utrata firmy

W dniu 23.10.2012 roku Spółka Orzeł Surowce sp. z o.o. nabyła 200 udziałów Spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. o wartości nominalnej 500.00zł każdy i łącznej wartości 100 tys. zł, co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. oraz 100 udziałów Spółki Speedmar sp. z o.o. o wartości nominalnej 500.00zł każdy i łącznej wartości 50 tys. zł, co stanowi 100% w kapitale zakładowym Spółki Speedmar sp. z o.o.

Cena nabycia udziałów spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. podlegała zwiększeniu, w oparciu o faktyczne wielkości surowca, zgodnego z parametrami zawartymi w umowie zakupu udziałów, kupione przez spółkę Orzeł Surowce sp. z o.o. od spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. Kwota

zwiększenia ceny spółki Centrum Recyklingu Akumulatorów sp. z o.o. była obliczana w kilku kolejnych okresach rozliczeniowych dla każdego z nich odrębnie wg wytycznych zawartych w umowie zakupu udziałów. W związku z wypełnieniem przez Centrum Recyklingu Akumulatorów Sp. z o.o. funkcji, dla których Spółka ta była nabyta oraz w konsekwencji decyzji o przeniesieniu i skoncentrowaniu funkcji zakupowych w Spółce Orzeł Surowce, co skutkowało zaprzestaniem działalności operacyjnej przez Centrum Recyklingu Akumulatorów Sp. z o.o. przeprowadzono test na utratę wartości skutkujący odpisem wartości firmy w kwocie 8 157 tys. PLN. Obecna odzyskiwalna wartość firmy w wyniku przeprowadzonego testu wynosi zero.

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2016</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2015</i>
Wartość firmy (brutto)	8 157	12 562
Odpis aktualizacyjny	(8 157)	4 405
Wartość firmy (netto)	-	8 157

39. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Po okresie sprawozdawczym w dniu 31.01.2017r. nastąpiło podpisanie planu połączenia spółek „Orzeł Biały” S.A. oraz Helidor sp. z o.o. **W dniu 31.03.2017r.** w związku z przeprowadzoną procedurą na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, doszło do wpisu w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego połączenia Emitenta ze spółką Helidor sp. z o.o.